

**Predmet C-305/23 [Bacigán]<sup>1</sup>****Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.  
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

15. svibnja 2023.

**Sud koji je uputio zahtjev:**

Juzgado de lo Mercantil n.º 10 de Barcelona (Španjolska)

**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

2. svibnja 2023.

**Tužitelj:**

Agencia Estatal de la Administración Tributaria

**Tuženik:**

S.E.I.

**Predmet glavnog postupka**

Stečajni postupak – Zahtjev stečajnog dužnika (tuženik u ovom predmetu) za otpust nepodmirenih dugova – Protivljenje jednog od vjerovnika (tužitelj u ovom predmetu) odobrenju navedenog otpusta – Obrazloženje protivljenja: izricanje dužniku upravne sankcije za vrlo teško kršenje poreznih propisa prije nego što je podnio zahtjev za otpust

**Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku**

Zahtjev za prethodnu odluku koji se odnosi na tumačenje – Članak 267. UFEU-a – Usklađenost nacionalnih odredbi s Direktivom (EU) 2019/1023 – Članak 1. stavak 4. i članak 23. stavci 1. i 2. Direktive 2019/1023 – Fakultativna odluka država članica da prošire postupke za otpust dugova na nesolventne fizičke osobe koje nisu poduzetnici – Doseg i iznimke od prava na otpust – Pojam nepoštenog postupanja

<sup>1</sup> Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

## Prethodna pitanja

**Prvo:** Ako nacionalni zakonodavac odluči proširiti primjenu postupaka koji vode do otpusta duga nastalog kod nesolventnih poduzetnika na nesolventne fizičke osobe koje nisu poduzetnici, kako se predviđa člankom 1. stavkom 4. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019., treba li nužno svoje uređenje uskladiti s odredbama glave III. Direktive?

Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan,

**Drugo:** Uključuje li doseg pojma nepoštenog postupanja iz članka 23. stavka 1. Direktive 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. nemarno ili nepažljivo ponašanje dužnika koje je uzrok nastanka duga?

Ako je odgovor na drugo pitanje niječan,

**Treće:** Čine li slučajevi navedeni u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. taksativan popis precizno utvrđenih i opravdanih okolnosti ili države mogu propisati druge precizno utvrđene i opravdane okolnosti?

Ako je odgovor na treće pitanje da države mogu propisati druge precizno utvrđene i opravdane okolnosti koje se razlikuju od slučajeva navedenih u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019.,

**Četvrto:** trebaju li nove precizno utvrđene okolnosti koje propisuje država u svakom slučaju biti opravdane nepoštenim postupanjem ili postupanjem u lošoj namjeri?

Ako je odgovor na [treće i četvrto] pitanje da države ne mogu propisati okolnosti koje se razlikuju od onih navedenih u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019., ili da, ako propišu druga, drukčija precizno utvrđena postupanja, ona trebaju biti opravdana dužnikovim nepoštenim postupanjem ili postupanjem u lošoj namjeri,

**Peto:** podrazumijeva li usklađeno tumačenje članka 23. Direktive to da se ne odredba poput članka 487. stavka 1. točke 2.<sup>o</sup> texta refundido de la Ley Concursal (pročišćeni tekst Stečajnog zakona) prestaje primjenjivati ako se utvrdi da se vrlo teško kršenje poreznih propisa temelji na dužnikovu postupanju koje nije ni nepošteno ni postupanje u lošoj namjeri?

## Navedene odredbe prava Unije

Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama

za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132:

članak 1. stavak 1., članak 1. stavak 2. točka (h) i članak 1. stavak 4.

članak 23.

### **Navedene odredbe nacionalnog prava**

Real Decreto Legislativo 1/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (Kraljevska zakonodavna uredba 1/2020 od 5. svibnja kojom se odobrava pročišćeni tekst Stečajnog zakona), kako je izmijenjen Leyem 16/2022, de 5 de septiembre, de reforma del texto refundido de la Ley Concursal, para la transposición de la Directiva (UE) 2019/1023, de 20 de junio de 2019 (Zakon 16/2022 od 5. rujna o izmjeni pročišćenog teksta Stečajnog zakona za prenošenje Direktive (EU) 2019/1023 od 20. lipnja 2019.):

članak 486.

članak 487. stavak 1. točka 2º

Ley 58/2003, de 17 de diciembre, General Tributaria (Opći porezni zakon 58/2003 od 17. prosinca):

članak 191. stavci 1. i 4.

### **Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka**

- 1 U srpnju 2016., S.E.I., tuženik iz glavnog postupka i stečajni dužnik u stečajnom postupku, pokrenuo je kao samostalni poduzetnik posao posvećen maloprodaji kruha, pekarskih i slastičarskih proizvoda. U prvoj je godini poslovanja mogao pokriti troškove svoje poslovne djelatnosti. Međutim, u drugoj mu je godini promet počeo padati i stoga je bio primoran uzeti zajmove u manjim iznosima kako bi mogao podmiriti sve troškove poslovanja, ali je situacija naposljetku postala neodrživa pa je u listopadu 2018. bio obvezan zatvoriti poslovanje, a pritom mu je ostalo nekoliko nepodmirenih dugova. Nakon što je prestao obavljati svoju poslovnu djelatnost, S.E.I. je kao zaposlena osoba radio u dvama poduzećima te je naposljetku postao nezaposlen.
- 2 Budući da je postao nesolventan, S.E.I. je uz pomoć stečajnog izmiritelja pokušao sklopiti izvansudsku nagodbu o plaćanju. Nije došlo do sklapanja navedene nagodbe, tako da je sam stečajni izmiritelj 19. lipnja 2020. podnio zahtjev u kojem je tražio da se protiv dužnika S.E.I.-ja pokrene stečajni postupak zbog izostanka izvansudske nagodbe. Zajmovi koje je S.E.I. trebao podmiriti iznosili su ukupno 143 021,35 eura.

- 3 Rješenjem od 8. srpnja 2020. sud koji je uputio zahtjev naložio je da se protiv dužnika pokrene stečajni postupak.
- 4 Stečajni upravitelj (trgovačko društvo RCD CONCURSAL, S. L.P.) podnio je 13. srpnja 2022. završno financijsko izvješće o likvidaciji u kojem je tražio zaključenje stečajnog postupka. Navedeno je izvješće dostavljeno ostalim strankama 21. rujna 2022.
- 5 Stečajni dužnik podnio je 18. listopada 2022. zahtjev za uvjetni otpust dugova koji se nisu mogli podmiriti likvidacijom njegove imovine u kojem su navedene sljedeće tražbine:

| <b>[VJEROVNIK]</b>                                                                                       | <b>DUG</b>         | <b>NEOTPUŠTENI<br/>IZNOS</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------------------|
| Fondo de Garantía Salarial<br>(Jamstveni fond za plaće,<br>Španjolska (FOGASA))                          | 6701,99 €          | <b>850,00 €</b>              |
| N. C. P.                                                                                                 | 4597,77 €          | 0,00 €                       |
| A.E.A.T.                                                                                                 | 9254,65 €          | <b>2127,32 €</b>             |
| DIPUTACIÓN DE BARCELONA<br>(VIJEĆE BARCELONE,<br>ŠPANJOLSKA)                                             | 374,35 €           | 0,00 €                       |
| Tesorería General de la Seguridad<br>Social (Opći fond za socijalnu<br>sigurnost, Španjolska (T.G.S.S.)) | <b>21 802,60 €</b> | <b>10 901,30 €</b>           |
| AGM ABOGADOS                                                                                             | 3750,00 €          | 0,00 €                       |
| AIGÜES DE MANRESA                                                                                        | 189,95 €           | 0,00 €                       |
| CAIXABANK S. A.                                                                                          | 5135,37 €          | 0,00 €                       |
| CCPP C/ COLL BAIX 34                                                                                     | 350,00 €           | 0,00 €                       |
| DIR MARAGALL                                                                                             | 85,00 €            | 0,00 €                       |
| ENDESA ENERGIA S. A.                                                                                     | 3184,14 €          | 0,00 €                       |
| FECSA ENDESA<br>(COMERCIALIZADORA GAS<br>POWER)                                                          | 159,75 €           | 0,00 €                       |
| GRUPO ORANGE ESPAÑA                                                                                      | 423,38 €           | 0,00 €                       |
| NATURGY ENERGY GROUP                                                                                     | 252,49 €           | 0,00 €                       |
| PRA IBERIA S. L., (RANIJE<br>WIZINK BANK)                                                                | 1365,55 €          | 0,00 €                       |
|                                                                                                          | <b>57 626,99 €</b> | <b>13 878,62 €</b>           |

Isto tako, predložio je plan otplate obveza stečajne mase i privilegiranih tražbina za koje je smatrao da se ne mogu otpustiti.

- 6 Agencia Estatal de Administración Tributaria (Državna agencija za poreznu upravu, A.E.A.T., Španjolska ) podnijela je 18. studenoga 2022., u skladu s odredbama članka 487. stavka 1. točke 2° Kraljevske zakonodavne uredbe 1/2020

od 5. svibnja kojom se odobrava pročišćeni tekst Stečajnog zakona, kako je izmijenjena Zakonom 16/2022 od 5. rujna, prigovor protiv odobrenja otpusta nepodmirenih dugova. A.E.A.T.-ov prigovor objašnjava se sljedećom činjeničnom okolnosti: ranije je A.E.A.T., konkretno 20. travnja 2020., izrekao S.E.I.-ju novčanu kaznu u iznosu od 504,99 eura jer 2018. nije pravodobno podmirio porez po odbitku koji je bio obavezan uplatiti na iznos zakupnine koji je sam plaćao za zakup poslovnog prostora. U skladu s člankom 191. stavkom 4. Općeg poreznog zakona 58/2003, A.E.A.T. je smatrao da neispunjenje te obveze plaćanja poreza po odbitku predstavlja vrlo teško kršenje poreznih propisa jer je utvrdio da S.E.I. ne postupi pažljivo, kao što se to zahtijeva od poreznih obveznika prilikom ispunjavanja njihovih poreznih obveza.

- 7 Na temelju A.E.A.T.-ova prigovora i odlukom od 24. studenoga 2022. sud koji je uputio zahtjev smatrao je da su postupovna pitanja u stečajnom postupku dopuštena i naložio njihovo postavljanje te su stečajni dužnik i stečajni upravitelj pozvani da podnesu svoja očitovanja.
- 8 Stečajni dužnik i stečajni upravitelj podnijeli su 16. prosinca 2022. svoje podneske kojima su pobijali A.E.A.T.-ov prigovor protiv zahtjeva za otpust.
- 9 Budući da nijedna stranka nije podnijela dokaz osim onog dokumentiranog u postupku, mjerom upravljanja postupkom od 9. siječnja 2023. postupak je okončan i mogla se donijeti presuda.
- 10 Odlukom od 16. ožujka 2023. sud koji je uputio zahtjev obavijestio je stranke da imaju mogućnost upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku Sudu Europske unije kako bi mu postavila dva pitanja koja se odnose na usklađenost pravila o otpustu predviđenih nacionalnim propisima s odredbama Direktive (EU) 2019/1023.
- 11 Nakon tužiteljeva očitovanja o mogućnosti upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku, i konkretno o tumačenju pojma „nepošteno” iz članka 23. Direktive (EU) 2019/1023, sud koji je uputio zahtjev preoblikuje i proširuje prethodna pitanja.

### **Ključni argumenti stranaka glavnog postupka**

- 12 A.E.A.T. se protivi odobrenju otpusta nepodmirenih dugova na temelju ranije iznesenih argumenata. Stečajni dužnik i stečajni upravitelj pobijaju A.E.A.T.-ov prigovor protiv zahtjeva za otpust.

### **Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku**

- 13 Člankom 1. stavkom 2. Direktive (EU) 2019/1023 utvrđuje se subjektivno područje primjene pravnog pravila na način da se Direktiva ne primjenjuje na postupke iz stavka 1. tog članka koji se odnose na dužnike koji su fizičke osobe koje nisu poduzetnici (vidjeti članak 1. stavak 2. točku (h) Direktive). Međutim, u članku 1. stavku 4. Direktive navodi se da države članice mogu proširiti primjenu

postupaka koji vode do otpusta duga nastalog kod nesolventnih poduzetnika na nesolventne fizičke osobe koje nisu poduzetnici.

- 14 U ovom slučaju stečajni dužnik i u zahtjevu za sklapanje izvansudske nagodbe o plaćanju i u zahtjevu za pokretanje stečajnog postupka objašnjava da nije poduzetnik.
- 15 Stoga sud koji je uputio zahtjev najprije dvoji u pogledu toga treba li nacionalni zakonodavac, kad odluči subjektivno područje primjene pravila o otpustu proširiti na fizičke osobe koje nisu poduzetnici, također svoja nacionalna pravila uskladiti s odredbama Direktive kojima se uređuje otpust duga nastalog kod nesolventnih poduzetnika.
- 16 U tom smislu nastaje dvojba treba li Direktivu zbog zakonodavne tehnike primijenjene u njezinu članku 1. stavku 4. smatrati direktivom o minimalnom usklađivanju i tumačiti na način da zakonodavac Unije uređuje mehanizme otpusta duga nastalog kod poduzetnika i da države mogu utvrditi druge, strože uvjete u odnosu na navedene mehanizme ili je pak u ovom slučaju primijenjena zakonodavna tehnika fakultativno proširenje usklađivanja zakonodavstava, u smislu da se njome državama omogućuje da usklađeni mehanizam otpusta prošire na osobe koje nisu poduzetnici.
- 17 Drugim riječima, treba li Direktivu, ako je njezina svrha usklađivanje nacionalnih zakonodavstava u pogledu otpusta dugova nastalih kod poduzetnika i ako se njome također predviđa mogućnost da država fakultativno proširi područje primjene mehanizama otpusta na osobe koje nisu poduzetnici, tumačiti na način da država, ako odluči urediti mehanizme otpusta za osobe koje nisu poduzetnici, treba donijeti provedbeno pravilo koje je u skladu s odredbama glave III. Direktive (članci 20. do 24.) tako da bude usklađen i opseg fakultativnog proširenja Direktive?
- 18 Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, postavlja se sljedeće pitanje u pogledu tumačenja i dosega pojma nepoštenog postupanja iz članka 23. Direktive te u pogledu usklađenosti nacionalnog propisa, koji se odnosi na iznimke od otpusta, s odredbama Direktive.
- 19 Kad je riječ o okolnostima u kojima se može odbiti otpust, u članku 23. Direktive navode se dvije skupine slučajeva:
  1. ako je nesolventni poduzetnik prema nacionalnom pravu postupao nepošteno ili u lošoj namjeri u odnosu na vjerovnike ili druge dionike dok se zaduživao, tijekom postupka u slučaju nesolventnosti ili tijekom otplate duga, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila o teretu dokazivanja.
  2. U određenim precizno utvrđenim okolnostima ako su takva odstupanja opravdana, kako u nastavku glasi pravno pravilo Zajednice:



„*primjerice*” te se zatim u njemu u točkama (a) do (f) utvrđuje šest slučajeva.

- 20 U članku 191. stavku 4. Općeg poreznog zakona 58/2003 predviđaju se dvije vrste postupanja koje se mogu kvalificirati kao vrlo teško kršenje poreznih propisa. Stoga se odredba sastoji od dva različita stavka:
  1. Kršenje poreznih propisa je vrlo teško ako se postupalo s namjerom prijevare.
  2. Kršenje poreznih propisa je vrlo teško, iako se nije postupalo s namjerom prijevare, ako se prestao plaćati porez po odbitku ili se nisu izvršavale uplate njegova predujma, pod uvjetom da obračunan, ali neplaćen porez po odbitku i obračunani, ali neuplaćeni predujmovi tog poreza iznose više od 50 % osnovnog iznosa sankcije.
- 21 A.E.A.T. u odluci o sankcioniranju stečajnom dužniku stavlja na teret da je počinio vrlo teško kršenje poreznih propisa jer utvrđuje da stečajni dužnik nije postupao „*pažljivo, kao što se to zahtijeva od poreznih obveznika prilikom ispunjavanja njihovih poreznih obveza, s obzirom na to da bi, da je postupao s oprezom, pravodobno prijavio svoj porezni dug provedbom odgovarajućeg samostalnog obračuna poreza*”.
- 22 U predmetnom slučaju, stečajni dužnik prestao je plaćati porez po odbitku zbog nemara, iako se od poreznih obveznika zahtijeva da pažljivo ispunjavaju svoje porezne obveze, ali se nije utvrdilo da je postupao s namjerom prijevare.
- 23 U tim okolnostima, sud koji je uputio zahtjev dvoji u pogledu toga uključuje li doseg pojma nepoštenog postupanja iz članka 23. Direktive nemarno ili nepažljivo ponašanje dužnika koje je uzrok nastanka duga.
- 24 Ako je odgovor na drugo pitanje niječan, sljedeće se pitanje suda koji je uputio zahtjev odnosi na doseg izraza iz članka 23. stavka 2. Direktive koji glasi: „*precizno utvrđenim okolnostima ako su takva odstupanja opravdana, primjerice*”.
- 25 Čine li slučajevi navedeni u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive taksativan popis precizno utvrđenih i opravdanih okolnosti ili države mogu propisati druge precizno utvrđene i opravdane okolnosti?
- 26 Ako je odgovor na [treće] pitanje da države mogu propisati druge precizno utvrđene i opravdane okolnosti u kojima se otpust dugova odbija ili ograničava, trebaju li okolnosti koje propisuje država u svakom slučaju biti opravdane nepoštenim postupanjem ili postupanjem u lošoj namjeri?
- 27 Činjenica da su se nacionalnim zakonodavstvom mogle predvidjeti sankcije za vrlo teška kršenja poreznih propisa opravdava se mogućnošću propisivanja

drukčijih okolnosti od onih navedenih u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive.

- 28 Ako je odgovor na [treće i četvrto] pitanje da države ne mogu propisati okolnosti koje se razlikuju od onih navedenih u točkama (a) do (f) članka 23. stavka 2. Direktive, ili da, ako propišu druga, drukčija precizno utvrđena postupanja, ona trebaju biti opravdana dužnikovim nepoštenim postupanjem ili postupanjem u lošoj namjeri, onda sud koji je uputio zahtjev postavlja peto pitanje koje se odnosi na usklađenost članka 487. stavka 1. točke 2.<sup>o</sup> pročišćenog teksta Stečajnog zakona, kako je izmijenjen Zakonom 16/2022. U skladu s navedenom odredbom, *otпуст nepodmirenih dugova ne može se odobriti dužniku koji je u posljednjih deset godina prije datuma podnošenja zahtjeva za otpust sankcioniran na temelju pravomoćne upravne odluke zbog počinjenja vrlo teških kršenja poreznih propisa, osim ako je na dan podnošenja zahtjeva za otpust u cijelosti ispunio obveze koje je imao zbog tog kršenja.*
- 29 Budući da se u navedenoj odredbi uopće ne razlikuju vrste vrlo teškog kršenja poreznih propisa, na temelju nje se otpust u svakom slučaju automatski odbija, a pritom se ne uzima u obzir je li dužnik vrlo teško prekršio porezne propise zbog nepoštenog postupanja ili postupanja u lošoj namjeri. S obzirom na to da se navedena postupanja ne razlikuju, postavlja se pitanje: podrazumijeva li usklađeno tumačenje članka 23. Direktive to da se ne drebda poput članka 487. stavka 1. točke 2.<sup>o</sup> teksta refundido de la Ley Concursal (pročišćeni tekst Stečajnog zakona) prestaje primjenjivati ako se utvrdi da se vrlo teško kršenje poreznih propisa temelji na dužnikovu postupanju koje nije ni nepošteno ni postupanje u lošoj namjeri?